ECLI:LV:ADRJLTN:2019:1220.A420205319.3.S

Lieta Nr. A420205319
Lietas arhīva Nr. A42-02053-19/39

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Liepājā 2019. gada 20. decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties pieteicējas SIA /Nosaukums A/ pārstāvim /pers. C/,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvim /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē (lietas izskatīšanu pabeidzot rakstveidā) izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA /Nosaukums A/ pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Vides pārraudzības valsts birojam izdot SIA /Nosaukums A/ labvēlīgu administratīvo aktu – tehniskos noteikumus divdimensiju seismiskai izpētei un jauna ogļūdeņražu izpētes urbuma ierīkošanai saskaņā ar 2017. gada 10. jūlijā izsniegto zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr. 1-10-1/2017 –, kā arī atlīdzināt mantiskos zaudējumus.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA /Nosaukums A/ vērsās Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Liepājas reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk – pārvalde), lūdzot veikt ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu (turpmāk – sākotnējais izvērtējums) pieteicējas paredzētajai darbībai – divdimensiju seismiskā izpēte un jauna ogļūdeņražu izpētes urbuma ierīkošana, ģeofizikas darbi, iegūto iežu un fluīdu izpēte (turpmāk – paredzētā darbība) saskaņā ar Zemes dzīļu uzmantošanas licenci ogļūdeņražu izpētei un ieguvei Nr. 1-10-1/2017 (turpmāk – Licence) (*lietas 14.-17. lapa*).

Sākotnējā izvērtējuma veikšanas rezultātā 2019. gada 8. martā Dienesta pārvaldes direktors pieņēma lēmumu Nr. LI19TA0040 „Atteikums Nr. LI19TA0040 izsniegt tehniskos noteikumus" (ar 2019. gada 15. marta grozījumiem Nr. LI19VL0026) (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru atteikts izsniegt tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai īpašumā /adrese/, zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs/(turpmāk – Īpašums), jo paredzētā darbība ir pretrunā Rucavas novada teritorijas plānojuma (turpmāk – teritorijas plānojums) Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – Apbūves noteikumi) 134.2. apakšpunktam (*lietas 11.-12., 13. lapa*).

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs), lūdzot izdot tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai un atlīdzināt pieteicējai nodarītos zaudējumus (*lietas 12.-14. lapa*).

Ar Biroja direktora 2019. gada 7. maija lēmumu Nr. 10-04/13 „Par Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes 2019. gada 8. marta atteikuma Nr. LI19TA0040 apstrīdēšanu" (turpmāk – Lēmums) nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu (*lietas 29.-32. lapa*).

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[1.1] Lai gan Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunkts noteic, ka ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvi atļauts veikt vismaz 300 m attālumā no dzīvojamām ēkām viensētās, pieteicējas ogļūdeņražu izpētes urbums atradīsies tuvāk nekā 300 m no viensētas /Nosaukums B/ dzīvojamās ēkas (aptuveni 222 m) un viensētas /Nosaukums C/ dzīvojamās ēkas (aptuveni 235 m). Tā kā Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunkts ir imperatīva tiesību norma, nav pamata tās piemērošanu vērtēt lietderības un samērīguma aspektā, bet gan ir jāizdod obligātais administratīvais akts. Lietderības un samērīguma apsvērumi ir veikti pirms tiesību normas izdošanas, pašvaldībai tiesību normā nosakot konkrētus nosacījumus. Apbūves noteikumi arī neparedz izņēmumu normu nepiemērot, ja tiek noslēgta vienošanās ar attiecīgo viensētu īpašniekiem.

[1.2] Pēc Licences saņemšanas pieteicējai ir pamats paļauties uz valsts iestādi, kuras kompetencē secīgi ir nākamās darbības akceptēšana, tomēr šajā gadījumā paredzētā darbība neatbilda arī Licences 1. pielikuma 10. punktā ietvertajām prasībām.

[1.3] Tā kā paredzētā darbība ir pretrunā Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunktam un Licences 1. pielikuma 10. punktam, nav saskatāma cēloņsakarība starp Lēmumu un pieteicējas iespējamiem zaudējumiem.

[1.4] Birojs nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka no likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 12. panta trešās daļas 1. punkta secināms, ka paredzētās darbības neatbilstība teritorijas plānojumam pati par sevi nav uzskatāma par normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu šī likuma izpratnē. Kā tas kopsakarā secināms no likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. panta 2.[1] punktā, 3. pantā, Teritorijas plānošanas attīstības likuma 2. pantā, kā arī 2014. gada 5. jūnija likuma „Grozījumi likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu"" anotācijā norādītā, tad neatbilstība teritorijas plānojumam nav šķērslis ietekmes novērtējuma veikšanai, taču nepārprotami ir šķērslis paredzētās darbības realizācijai.

[2] 2019. gada 7. jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu un mantisko zaudējumu atlīdzināšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Ne pārvalde, ne Birojs nav vērtējis nevienu no Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmajā daļā noteiktajiem kritērijiem. Konkrētajā gadījumā pieteicējas tiesību ierobežojums nekādā mērā nav saistīts ar jebkādu sabiedrības ieguvumu.

[2.1.1] Pieteicēja ir izpildījusi visas normatīvo aktu prasības, lai realizētu paredzēto darbību. Licences saņemšana bija ilgstoša un komplicēta

administratīvā procedūra, kurā pieteicēja vairāku gadu garumā ir ieguldījusi ievērojamus organizatoriskos, intelektuālos un materiālos resursus. Pēc Licences saņemšanas pieteicējai bija pamats paļauties uz iestādi, kuras kompetencē ir akceptēt nākamo darbību atbilstoši Licencē ietvertajām prasībām.

[2.1.2] Pieteicēja ir vienojusies ar to viensētu īpašniekiem, kuru intereses eventuāli varētu tikt aizskartas atbilstoši Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunktam. Vienošanās apstiprina, ka paredzētā darbība ir šo personu interesēs. Turklāt minētā norma attiecas tikai uz divām viensētām attiecīgi 222 un 235 m attālumā.

[2.1.3] Pārvalde vēstulē lūdza pieteicēju izskaidrot, kā tiks ievērots Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunkts. Tā kā pārvaldei jau sākotnēji bija zināmas paredzētās darbības vietas un pieteicējas iespējas izpildīt attiecīgās prasības, šāda vēstule apstiprina, ka pārvalde nevēlējās vērtēt lietderības apsvērumus. Turklāt neviens normatīvais akts neparedz pieteicējas līdzdalību valsts noteiktās procedūras iespējamo pretrunu novēršanā. Līdz ar to šāda pārvaldes attieksme pret pieteicēju bija nekorekta un nihilistiska.

[2.2] Birojs nav ievērojis tiesību virsvadības, tiesiskuma un tiesiskās paļāvības principus, kā arī nav izpildījis Administratīvā procesa likuma 17. panta prasības attiecībā uz tiesību normu interpretāciju.

[2.2.1] Ne Apbūves noteikumi, ne to izstrādes materiāli nesatur argumentus, kādēļ 134.2. apakšpunktā noteiktais attālums ir tieši 300 m, līdz ar to noteiktajam aizliegumam nav pamata. Savukārt Birojs šo normu nav tulkojis ne sistēmiski, ne atbilstoši konkrēto situāciju regulējošo tiesību institūtu jēgai un mērķim. Pieteicēja nepiekrīt, ka 134.2. apakšpunkts pats par sevi aizliedz paredzēto darbību likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. panta 12. panta trešās daļas izpratnē un to neiespaido ietekmes uz vidi izvērtējums, jo, pirmkārt, šī norma tieši neaizliedz izsniegt tehniskos noteikumus, un otrkārt, jautājums par tehnisko noteikumu izsniegšanu pēc būtības ir aplūkojams Vides aizsardzības un vides apdraudējuma novēršanas institūta ietvaros, ko regulē speciālie normatīvie akti.

[2.2.2] Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un Ministru kabineta 1999. gada 15. jūnija noteikumi „Noteikumi par dabas liegumiem" tieši ierobežo saimniecisko darbību īpaši aizsargājamās teritorijās. Savukārt attiecībā uz saimniecisko darbību citās teritorijās ir veicama ietekmes uz vidi novērtēšana saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu". Pieteicēja nekad nav informēta par atteikumu piemērot novērtējuma procedūru sakarā ar paredzētās darbības aizliegumu likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 12. panta trešās daļas izpratnē. Līdz ar to pārvaldei, kura lēma nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, likums imperatīvi uzliek pienākumu izdot tehniskos noteikumus, tādējādi prezumējot, ka būtiski vides apdraudējumi nav konstatēti vai ir novērsti.

[2.2.3] Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 12. panta trešās daļas 1. punkts par to, ka Dienests pieņem lēmumu par atteikumu veikt sākotnējo izvērtējumu, ja paredzētā darbība ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem, izņemot gadījumu, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam vai lokālplānojumam, ir izņēmums no vispārējās kārtības. Tā mērķis ir novērst nesamērīgu aizliegumu paredzētajai darbībai, kas nepārprotami norādīts Lēmumā citētajā likumprojekta anotācijā. Minētā norma stājās spēkā 2014. gada 3. jūlijā, savukārt Apbūves noteikumi ir apstiprināti 2013. gada 30. maijā. Tādējādi saskaņā ar Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta piektajā daļā teikto Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunktā ietvertais aizliegums nav absolūts, bet šī norma ir piemērojama sistēmiski.

[2.3] Lēmuma rezultātā pieteicējai radīti zaudējumi, kas saistīti ar līgumsodiem sakarā ar atteikšanos izmantot paredzētās darbības nodrošināšanai rezervēto tehnisko aprīkojumu, kā arī atteikšanos no rezervēto materiālu piegādes. Ņemot vērā nomājamo iekārtu pieejamību Eiropā, šāda rezervācija ir nepieciešama vismaz 6 mēnešus iepriekš, par to noslēdzot vienošanos, kas ietver līgumsodu. Arī, lai nodrošinātu nepieciešamo būvmateriālu apjomu, ir nepieciešama iepriekšēja vienošanās ar piegādātājiem, kuras laušana paredz līgumsodus. Tā kā līgumsodi ir no 5 līdz 10 %, pieteicējas tiešie zaudējumi ir robežās no 20 860 līdz 41 720 *euro*. Turklāt paredzētās darbības apturēšana un ar to saistīto vienošanos laušana ir būtiski pasliktinājusi pieteicējas iespējas vispār veikt paredzēto darbību, īpaši Licencē norādītajos termiņos. Vienošanos laušana arī iedragā pieteicējas prestižu, kā rezultātā jaunu vienošanos slēgšana un iekārtu iznomāšana turpmāk var kļūt apgrūtinoša vai neiespējama.

[3] Birojs tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju, papildus paskaidrojot turpmāk norādīto.

[3.1] Apbūves noteikumi ir ārējais normatīvais akts, kas attiecas uz vidi un palīdz sasniegt valsts vides politikas mērķus. Tas ir saistošs jebkurai fiziskajai un juridiskajai personai attiecīgajā administratīvajā teritorijā, tostarp iestādēm. Līdz ar to nav pieļaujama tehnisko noteikumu izdošana, kas neatbilst teritorijas plānojumam.

[3.2] Tā kā pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus par tai radītiem zaudējumiem, Birojs nevar sniegt motivētus argumentus par iespējamu cēloņsakarību. Tas, ka pieteicēja ir uzņēmusies līgumsaistības, zinot, ka Apbūves noteikumos ir iekļauti ierobežojumi, nezinot citas vides aizsardzības prasības, norāda uz to, ka pieteicēja nav izmantojusi savas zināšanas, spējas un praktiskās iespējas, darījusi visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, savukārt Biroja pārstāvis pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Pieteicēja ir vērsusies tiesā ar mērķi panākt sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, lai tiktu izdoti tehniskie noteikumi pieteicējas paredzētajai darbībai.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi.

Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai pastāv tiesību normās noteiktie priekšnoteikumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[7] Ar Ministru kabineta 2016. gada 4. oktobra rīkojumu Nr. 576 „Par ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukuma noteikšanu Rucavas novada Rucavas pagastā" ar 2018. gada 5. septembra grozījumiem noteikts ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukums 51,19 ha platībā, kas atrodas uz: 1) nekustamā īpašuma (kadastra numurs /numurs/) /adrese/, sastāvā esošas zemes vienības daļas (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs/) 50 ha platībā; 2) nekustamā īpašuma (kadastra numurs /numurs/) /adrese/, sastāvā esošas zemes vienības daļas (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs/) 19,30 ha platībā; 3) Īpašuma sastāvā esošas zemes vienības (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs/) 2,01 ha platībā.

Likuma „Par zemes dzīlēm" 4. panta ceturtā daļa noteic, ka Ekonomikas ministrija Ministru kabineta noteiktajos licenču laukumos Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniedz ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves licences, kā arī veic ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves

administratīvo pārraudzību.

Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr. 805 „Noteikumi par ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 805) 4. punkts paredz, ka šajos noteikumos minēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu veic saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu". Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr. 805 5. punktu ar urbumu ierīkošanu saistītas ogļūdeņražu izpētes un ogļūdeņražu ieguves ietekmes uz vidi novērtējumu veic pēc licences ogļūdeņražu izpētei un ieguvei saņemšanas.

2017. gada 10. jūlijā Ekonomikas ministrija pieteicējai izsniedza Licenci (*lietas 18.-23. lapa*) ogļūdeņražu izpētei un ieguvei uz 30 gadiem, proti, līdz 2047. gada 9. jūlijam.

Līdz ar to tikai pēc Licences saņemšanas var tikt vērtēta ietekme uz vidi un pārējie Licencē ietvertie noteikumi. Tiesa neapšauba pieteicējas pārstāvja norādīto, ka Licences saņemšana nav vienkārša un ka tās saņemšanā pieteicēja ieguldījusi daudz resursu, tomēr licences saņemšana pati par sevi vēl negarantē, ka pieteicēja varēs uzsākt paredzēto darbību.

Saskaņā ar Licences 1. pielikuma 10. punktā noteikto, veicot ogļūdeņražu izpētes un ieguves darbus, jāņem vērā Apbūves noteikumu 3.22. apakšnodaļā noteiktās prasības. Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. panta otro daļu minētās prasības ir ietveramas Dienesta izsniegtajos tehniskajos nosacījumos, līdz ar to jau pašā Licencē ir atsauce uz Apbūves noteikumu prasību ievērošanas nepieciešamību.

[8] Veicot paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu, pārvalde secināja (*lietas 39.-41. lapa*), ka paredzētā darbība neatbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. pantā un 1. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām veicams ietekmes uz vidi novērtējums. Paredzētās darbības radītā ietekme uz vidi nav vērtējama kā būtiska, iespējamā ietekme ir identificēta sākotnējā izvērtējuma ietvaros.

Saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13. panta otro daļu, ja pieņemts lēmums nepiemērot paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, Dienests izdod tehniskos noteikumus attiecībā uz katru konkrēto paredzēto darbību. Tehniskos noteikumus izdod arī citos gadījumos, kas norādīti šā panta ceturtajā daļā minētajos Ministru kabineta noteikumos.

Līdz ar to pārvaldei atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumu Nr. 30 „Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai" bija pamats vērtēt, vai pieteicējai ir izdodami tehniskie noteikumi.

To vērtējot, pārvalde secināja, ka paredzētā darbība neatbilst teritorijas plānojumam, līdz ar to nav iespējams izsniegt pieteicējai tehniskos noteikumus.

Tādējādi Lēmums pamatots ar apstākli, ka paredzētā darbība neatbilst Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunktam, kas noteic, ka ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvi atļauts veikts mežu teritorijās un lauku zemēs (L1 un L2), ārpus īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām un vismaz 300 m attālumā no dzīvojamām ēkām viensētās.

Nav strīda par to, ka pieteicējas plānotais ogļūdeņražu izpētes urbums atradīsies tuvāk par 300 m no viensētas /Nosaukums B/ dzīvojamās ēkas (aptuveni 210 līdz 222 m) un viensētas /Nosaukums C/ dzīvojamās ēkas (aptuveni 230 līdz 235 m), kā rezultātā paredzētā darbība neatbilst Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunktam.

[9] Pieteicēja atsaukusies uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 12. panta trešās daļas 1. punktu, kas noteic, ka Dienests pieņem lēmumu par atteikumu veikt sākotnējo izvērtējumu, ja paredzētā darbība ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem, izņemot, ja paredzētā darbība neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam vai lokālplānojumam.

Jāņem vērā, ka konkrētajā gadījumā Dienests nav atteicies veikt sākotnējo izvērtējumu, bet gan nolēmis nepiemērot paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, līdz ar to uz pieteicējas situāciju nav vairs attiecināms likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 12. panta trešās daļas 1. punkts.

Likuma „Grozījumi likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (pieņemti 2014. gada 5. jūnijā) anotācijā norādīts, ka IVN likumā jāparedz izņēmums, ka minētais nosacījums neattiecas uz vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu vai lokālplānojumu ievērojot, kas tas nebūtu samērīgi, jo lielā daļā IVN gadījumu (piemēram, ceļu būvniecība) plānotā darbība nav paredzēta teritorijas plānojumā un par grozījumiem šajā normatīvajā aktā vietējā pašvaldība lemj, vadoties no IVN rezultāta. Šajā gadījumā IVN rezultāti ir tas instruments, kas ļauj pašvaldībai pieņemt lēmumu par izmaiņām vietējās teritorijas plānošanas dokumentā, kur šī darbība būtu atļauta (*http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/E85A1A87CB5DD3E3C2257C04002B915E?OpenDocument#b*).

Tiesas ieskatā šāds izņēmums ir loģisks stadijā, kad tiek lemts par nepieciešamību veikt sākotnējo izvērtējumu, lai vispār saprastu, vai kādas konkrētas iecerētas darbības ietekme uz vidi būs būtiska. Šajā stadijā tiešām būtu neloģiski to atteikt tikai dēļ tā, ka darbību neparedz teritorijas plānojums, jo ir iespējams, ka pēc ietekmes izvērtējuma pat nebūtu vairs nepieciešamības rosināt teritorijas plānojuma grozījumus, jo tiktu secināts, ka ietekme uz vidi ir būtiska un iecerētā darbība nav akceptējama.

Taču, kā jau tiesa norādīja, šis izņēmums nav attiecināms uz pieteicējas situāciju, jo uz pieteicēju attiecas jau likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13. panta otrā daļa.

[10] Noteikumu Nr. 805 165. punkts paredz, ka ogļūdeņražu ieguves urbumu uz sauszemes drīkst ierīkot tikai tā, lai urbuma jebkura punkta taisnleņķa projekcija pret ģeoīda virsmu būtu ne tuvāk par 50 metriem no jebkura, konkrētajā licences laukumā neiekļauta, nekustamā īpašuma robežas (izņemot gadījumu, ja licenciāts ir saņēmis attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieka rakstveida atļauju ierīkot urbumu citādi, vienlaikus ievērojot nosacījumu, ka urbuma jebkura punkta taisnleņķa projekcija pret ģeoīda virsmu nedrīkst atrasties ārpus attiecīgā licences laukuma).

Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka pieteicēja jau ievēro šos noteiktos 50 metrus un neizprot, kāpēc pašvaldība noteikusi vēl citu ierobežojumu.

Ņemot vērā, ka Ekonomikas ministrija ir kompetentā iestāde, kas veic ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves administratīvo pārraudzību, tiesa ir lūgusi Ekonomikas ministrijas viedokli par noteikto attālumu nozīmi.

Ekonomikas ministrija 2019. gada 3. novembra vēstulē Nr. A420205319/39/1416 „Par viedokļa sniegšanu" (*lietas 123.-124. lapa*) ir norādījusi, ka Noteikumos Nr. 805 noteiktajiem ierobežojumiem attiecībā uz urbumu ierīkošanu ir cits mērķis nekā Apbūves noteikumos noteiktajiem. Proti, ierobežojums ogļūdeņražu ieguves urbumu ierīkošanai tuvāk kā 50 metri no licences laukuma blakus esoša nekustamā īpašuma robežas ir iestrādāts, lai aizsargātu licences laukumam blakus esošo nekustamo īpašumu īpašnieku tiesības un novērstu ogļūdeņražu ieguvi no teritorijām, kas nav iekļautas ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukumā, ņemot vērā to, ka ogļūdeņražus veido dažādas frakcijas, piemēram, nafta ir šķidrums, dabasgāze ir gāze, kā rezultātā, veicot to ieguvi, urbumā notiek to pieplūde no blakus esošās teritorijas noteiktā attālumā no ieguves urbuma ogļūdeņražus saturošā nogulumu slāņa ietvaros.

Līdz ar to secināms, ka attālumi līdz blakus esošajiem īpašumiem noteikti ar mērķi neaizskart blakus esošo nekustamo īpašnieku tiesības uz zemes dzīlēm. Savukārt pašvaldības noteiktie 300 metri ir vispārīgi noteikts attālums ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei no dzīvojamām ēkām viensētās, proti, gan licences robežās, gan ārpus tās.

Tiesa ir iepazinusies gan ar publiski pieejamo informāciju par teritorijas plānojuma izstrādes materiāliem, gan ar papildu saņemto informāciju no

Rucava novada domes (*lietas 98.-120. lapa*) un piekrīt pieteicējas pārstāvim, ka nav konstatējams tas, kāpēc Apbūves noteikumos noteikts tieši 300 m attālums. Taču tai pašā laikā jāņem vērā, ka pašvaldībai ir šāda rīcības brīvība, turklāt priekšlikums teritorijas plānojumā paredzēt iespējas ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbu veikšanai ticis saņemts tai skaitā no nekustamā īpašuma /Nosaukums B/ pārstāvja. Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka arī pats piedalījies teritorijas plānojuma izstrādē un it kā ir piekritis tam, ka tiek noteikts konkrēts attālums. Acīmredzot pieteicējas pārstāvis uz teritorijas plānojuma izstrādāšanas brīdi vēl nebija informēts par konkrēto izpētes urbumu atrašanās vietu, lai saprastu, ka šāds attālums pieteicējai neļaus īstenot paredzēto darbību.

Tai pašā laikā tiesa neuzskata, ka pašvaldības rīcība, nosakot attāluma ierobežojumu līdz dzīvojamām mājām, būtu pilnībā nepamatota, jo jāņem vērā, ka ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves procesā var būt gan trokšņi, gan vibrācijas, gan var rasties kādi neparedzēti apstākļi, kas, iespējams, var apdraudēt tuvumā esošās dzīvojamās mājas un tajās mītošos iedzīvotājus, līdz ar to ir saprotams, kāpēc pašvaldība ir uzskatījusi, ka attāluma ierobežojums ir nepieciešams.

Tiesa arī neapšauba pieteicējas paskaidrojumos par Ekonomikas ministrijas vēstuli (*lietas 132.-133. lapa*) norādīto, ka šodienas tehnoloģijas un administratīvās normas nodrošina veikt ogļūdeņražu izpēti un ieguvi dabas un cilvēku dzīves videi drošā veidā. Taču, tā kā šobrīd Apbūves noteikumi konkrētu ierobežojumu paredz, neizpildās nosacījumi, lai pieteicējai izdotu tehniskos noteikumus. Tai pat laikā tiesa uzskata, ka pieteicējai ir tiesības iesniegt priekšlikumu Rucavas novada pašvaldībai grozīt Apbūves noteikumus, tieši pamatojot, kāpēc šobrīd noteiktais attālums 300 metri nav lietderīgs.

Tas vien, ka viensētas /Nosaukums B/ dzīvojamās ēkas un viensētas /Nosaukums C/ dzīvojamās ēkas īpašnieki neiebilst iecerētajai darbībai, nav pamats lai neievērotu Apbūves noteikumos ietverto prasību.

[11] Ņemot vērā, ka Apbūves noteikumu 134.2. apakšpunkts paredz konkrētu attālumu līdz dzīvojamām ēkām, un pārvaldei, lai izdotu tehniskos noteikumos, ir jāņem vērā šī norma, pārvaldes kompetencē vairs nav vērtēt normas samērīgumu, jo tā ir pašvaldības kompetence.

Tiesa atzīst, ka Lēmumā pamatoti konstatēts, ka pieteicējai šobrīd nevar tikt izsniegti tehniskie noteikumi, arī tiesa šobrīd nekonstatē priekšnoteikumus labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[12] Pieteicēja ir norādījusi, ka Lēmuma rezultātā tai radušies zaudējumi.

Administratīvā procesa likuma 92. pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Savukārt Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma mērķis, kas norādīts likuma 1. pantā, ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai nemantisko kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Pieteikums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums, bet ir nesaraujami saistīts ar konkrētu administratīvo aktu vai faktisko rīcību.

Tā kā tiesai nav pamata atzīt Lēmumu par prettiesisku, nav pamata lemt par zaudējumu atlīdzināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Vides pārraudzības valsts birojam izdot SIA /Nosaukums A/ labvēlīgu administratīvo aktu – tehniskos noteikumus divdimensiju seismiskai izpētei un jauna ogļūdeņražu izpētes urbuma ierīkošanai saskaņā ar 2017. gada 10. jūlijā izsniegto zemes dzīļu izmantošanas licenci Nr. 1-10-1/2017 –, kā arī atlīdzināt mantiskos zaudējumus.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2019. gada 20. decembrī.

Tiesnese K.Brokane